

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-III Semester-V Examination: Oct/Nov.-2023
Political Science (Optional) Paper-IX
POLO9: International Politics

Day and Date: Friday, 01/12/2023
Time: 2.30 PM To 4.30 PM

Total Marks: 60

Instructions:

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 What is the state of mind of a person who gives importance to national development, national interest, national welfare ?
 A) National character B) National interest C) National leadership D) National morale
- 2 Which element of national power includes maps, climate and boundaries ?
 A) Leadership B) Ideology C) Geographical position D) Economic position
- 3 Which component of national power has decreased in importance due to the changing mode of warfare ?
 A) Population B) Cereals C) Technology and Military Power D) Ideology
- 4 In which system of national power the rules and regulations regarding production and distribution in the state are made ?
 A) Political B) Education C) Economic D) Military
- 5 In which year did the Second World War end ?
 A) 1942 B) 1949 C) 1947 D) 1945
- 6 means a method or technique by which one nation establishes relations with another nation
 A) Revenue B) Nationality C) Monarchy D) Diplomacy
- 7 Who has explained the importance of diplomacy in Mandal Theory?
 A) Kautilya B) Chandragupta Maurya C) Emperor Ashoka D) None of this
- 8 From which century is believed to be the beginning of modern Diploacy?
 A) Twelfth B) Twentieth C) fifteenth D) Tenth
- 9 The Berlin Congress of 1878 is an example of which diplomacy?
 A) Preventive B) Open C) Conference D) Secret
- 10 According to whom, diplomacy is a great tool for implementing foreign policy.
 A) J. J. Childes B) K.M. Panikkar C) R. B. Mowt D) Harold Nicholson
- 11 Which country joined BRICS in 2011?
 A) Russia B) South Africa C) India D) Japan
- 12 Which organization monitors the trade policy of the member nations ?
 A) NATO B) WTO C) WHO D) Finance Commission

13 Which is the best decision making committee of WTO ?

- A) Council of Ministers B) Secretariat C) General Council D) None of these

14 Which organization won the Nobel Peace Prize 2012 ?

- A) SAARC Council B) European Union C) WTO D) BRICS

15 Which country left the European Union in 2020 ?

- A) Britain B) France C) Spain D) Hungar

Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .

15

- 1 Technology and military power
- 2 Determinant factor of national strength – Natural resources
- 3 Functions of Diplomat
- 4 Structure of World Trade Organization

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .

15

- 1 Political and economic system
- 2 Conference Diplomacy
- 3 Objectives of the World Trade Organization
- 4 Structure of the European Union

Q.4.. Answer the following question on broad. (One out of two).

15

- 1 Explain the elements and role of elements of national power by explaining the meaning of national power ?
- 2 Explain in detail the New World order in the context of international politics ?

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 राष्ट्रविकास, राष्ट्रहित, राष्ट्रकल्याण यांना महत्व देणारी व्यक्तीची मन स्थितीला काय म्हणतात ?
अ) राष्ट्रीय चारित्र्य ब) राष्ट्रीय हित क) राष्ट्रीय नेतृत्व ड) राष्ट्रीय मनोबल
- 2 राष्ट्रीय सत्तेच्या कोणत्या घटकात नकाशे, हवामान व सीमा या गोष्टींचा समावेश होतो ?
अ) नेतृत्व ब) विचारधारा क) भौगोलिक स्थिती ड) आर्थिक स्थिती
- 3 बदलत्या युद्ध पद्धतीमुळे राष्ट्रीय सत्तेच्या कोणत्या घटकाचे महत्व कमी झालेले आहे ?
अ) लोकसंख्या ब) अन्नधान्य क) तंत्रविज्ञान व लष्करी सत्ता ड) विचारधारा
- 4 राष्ट्रीय सत्तेच्या कोणत्या व्यवस्थेत राज्यातील उत्पादन आणि वितरण यासंबंधी नियम केलेले असतात ?
अ) राजकीय ब) शिक्षण क) आर्थिक ड) सैनिकी
- 5 दुसऱ्या महायुद्धाची समाप्ती कोणत्या साली झाली ?
अ) १९४२ ब) १९४९ क) १९४७ ड) १९४५

- 6 म्हणजे एक अशी पद्धती किंवा तंत्र ती ज्याद्वारे एक राष्ट्र दुसऱ्या राष्ट्राशी संबंध प्रस्थापित करते.
 अ) राजस्व ब) राष्ट्रीयत्व क) राजधर्म ड) राजनय
- 7 मंडल सिद्धांतात कूटनीतीचे महत्व कोणी स्पष्ट केलेले आहे ?
 अ) कौटिल्य ब) चंद्रगुप्त मौर्य क) सम्राट अशोक ड) यापैकी नाही
- 8 कोणत्या शतकापासून आधुनिक राजनयाची सुरुवात झाली असे मानले जाते ?
 अ) बाराव्या ब) विसाव्या क) पंधराव्या ड) दहाव्या
- 9 1878 साली झालेली बर्लिन काँग्रेस हे कोणत्या राजनयाचे उदाहरण आहे ?
 अ) प्रतिबंधात्मक ब) प्रकट क) परिषद ड) गुप्त
- 10 कोणाच्या मते, राजनय हे परराष्ट्र धोरण अमलात आणण्याचे एक उत्तम साधन होय.
 अ) जे. जे. चाईल्डस ब) के.एम. पणिककर क) आर. बी. मॉवट ड) हेरॉल्ड निकोलसन
- 11 ब्रिक्स संघटनेत २०११ साली कोणता देश सहभागी झाला ?
 अ) रशिया ब) दक्षिण आफ्रिका क) भारत ड) जपान
- 12 कोणती संस्था सदस्य राष्ट्रांच्या व्यापारी धोरणाचे परीक्षण करते ?
 अ) नाटो ब) जागतिक व्यापार संघटना क) जागतिक आरोग्य संघटना ड) वित्त आयोग
- 13 जागतिक व्यापार संघटनेची सर्वश्रेष्ठ निर्णय समिती कोणती आहे ?
 अ) मंत्री परिषद ब) सचिवालय क) सर्वसाधारण परिषद ड) यापैकी नाही
- 14 २०१२ सालचे शांततेचे नोबेल परितोषिक कोणत्या संघटनेला मिळाले ?
 अ) सार्क परिषद ब) युरोपियन महासंघ क) जागतिक व्यापार संघटना ड) ब्रिक्स
- 15 २०२० साली कोणता देश युरोपियन समुदायातून बाहेर पडला ?
 अ) ब्रिटन ब) फ्रान्स क) स्पेन ड) हंगेरी

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 तंत्रविज्ञान व लष्करी सत्ता
- 2 राष्ट्रशक्तीचा निर्धारक घटक – प्राकृतिक संसाधन
- 3 राजनयज्ञाची कार्ये
- 4 जागतिक व्यापार संघटनेची रचना

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 राजकीय व आर्थिक व्यवस्था
- 2 परिषद राजनय
- 3 जागतिक व्यापार संघटनेची उद्दिष्टे
- 4 युरोपियन महासंघाची रचना

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 राष्ट्रीय सत्तेचा अर्थ सांगून राष्ट्रीय सत्तेचे घटक आणि भूमिका स्पष्ट करा ?
- 2 आंतरराष्ट्रीय राजकारणाच्या संदर्भात नवीन विश्वरचना सविस्तर स्पष्ट करा ?

Model Answer Paper

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-III Semester-V Examination: Oct/Nov.-2023
Political Science (Optional) Paper-IX
POLO9: International Politics

Day and Date:Friday,01/12/2023

Total Marks: 60

Page 4

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 राष्ट्रविकास, राष्ट्रहित, राष्ट्रकल्याण यांना महत्व देणारी व्यक्तीची मन स्थितीला काय म्हणतात ?
अ) राष्ट्रीय चारित्र्य ब) राष्ट्रीय हित क) राष्ट्रीय नेतृत्व ड) राष्ट्रीय मनोबल

Option 1

- 2 राष्ट्रीय सत्तेच्या कोणत्या घटकात नकाशे, हवामान व सीमा या गोष्टींचा समावेश होतो ?
अ) नेतृत्व ब) विचारधारा क) भौगोलिक स्थिती ड) आर्थिक स्थिती

Option 3

- 3 बदलत्या युद्ध पद्धतीमुळे राष्ट्रीय सत्तेच्या कोणत्या घटकाचे महत्व कमी झालेले आहे ?
अ) लोकसंख्या ब) अन्नधान्य क) तंत्रविज्ञान व लष्करी सत्ता ड) विचारधारा

Option 1

- 4 राष्ट्रीय सत्तेच्या कोणत्या व्यवस्थेत राज्यातील उत्पादन आणि वितरण यासंबंधी नियम केलेले असतात ?
अ) राजकीय ब) शिक्षण क) आर्थिक ड) सैनिकी

Option 3

- 5 दुसऱ्या महायुद्धाची समाप्ती कोणत्या साली झाली ?
अ) १९४२ ब) १९४९ क) १९४७ ड) १९४५

Option 4

- 6 म्हणजे एक अशी पद्धती किंवा तंत्र ती ज्याद्वारे एक राष्ट्र दुसऱ्या राष्ट्राशी संबंध प्रस्थापित करते.
अ) राजस्व ब) राष्ट्रीयत्व क) राजधर्म ड) राजनय

Option 4

- 7 मंडल सिद्धांतात कूटनीतीचे महत्व कोणी स्पष्ट केलेले आहे ?
अ) कौटिल्य ब) चंद्रगुप्त मौर्य क) सम्राट अशोक ड) यापैकी नाही

Option 1

- 8 कोणत्या शतकापासून आधुनिक राजनयाची सुरुवात झाली असे मानले जाते ?
अ) बाराव्या ब) विसाव्या क) पंधराव्या ड) दहाव्या

Option 2

- 9 1878 साली झालेली बर्लिन काँग्रेस हे कोणत्या राजनयाचे उदाहरण आहे ?
अ) प्रतिबंधात्मक ब) प्रकट क) परिषद ड) गुप्त

Option 3

- 10 कोणाच्या मते, राजनय हे परराष्ट्र धोरण अमलात आणण्याचे एक उत्तम साधन होय.
अ) जे. जे. चाईल्डस ब) के.एम. पणिककर क) आर. बी. मॉवट ड) हेरॉल्ड निकोलसन

Option 1

- 11 ब्रिक्स संघटनेत २०११ साली कोणता देश सहभागी झाला ?
अ) रशिया ब) दक्षिण आफ्रिका क) भारत ड) जपान

Option 2

- 12 कोणती संस्था सदस्य राष्ट्रांच्या व्यापारी धोरणाचे परीक्षण करते ?
अ) नाटो ब) जागतिक व्यापार संघटना क) जागतिक आरोग्य संघटना ड) वित्त आयोग

Option 2

- 13 जागतिक व्यापार संघटनेची सर्वश्रेष्ठ निर्णय समिती कोणती आहे ?
अ) मंत्री परिषद ब) सचिवालय क) सर्वसाधारण परिषद ड) यापैकी नाही

Option 1

14 २०१२ सालचे शांततेचे नोबेल परितोषिक कोणत्या संघटनेला मिळाले ?

अ) सार्क परिषद ब) युरोपियन महासंघ क) जागतिक व्यापार संघटना ड) ब्रिक्स

Option 1

15 २०२० साली कोणता देश युरोपियन समुदायातून बाहेर पडला ?

अ) ब्रिटन ब) फ्रान्स क) स्पेन ड) हंगेरी

Option 1

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

1 तंत्रविज्ञान व लष्करी सत्ता

Ans:

2 राष्ट्रशक्तीचा निर्धारक घटक – प्राकृतिक संसाधन

Ans:

3 राजनयज्ञाची कार्ये

Ans:

4 जागतिक व्यापार संघटनेची रचना

Ans:

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 राजकीय व आर्थिक व्यवस्था

Ans:

2 परिषद राजनय

Ans:

3 जागतिक व्यापार संघटनेची उद्दिष्टे

Ans:

4 युरोपियन महासंघाची रचना

Ans:

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 राष्ट्रीय सत्तेचा अर्थ सांगून राष्ट्रीय सत्तेचे घटक आणि भूमिका स्पष्ट करा ?

Ans:

2 आंतरराष्ट्रीय राजकारणाच्या संदर्भात नवीन विश्वरचना सविस्तर स्पष्ट करा ?

Ans:
